

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

Tit. X. De officiis Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

spensationis gratiam obtinuerit, *1000 tit. Ext. De eo qui suritur ord. ubi latius.*

§. 2. De promotio per saltum.

De eo verò, qui non gradatim sicut Canones jubent, *can. 1. 2. & 3. dist. 77.* sed per saltum id est, prætermisso Ordine inferiore, ad superiorem suã negligentia ascendit; constitutum est, ut tandiu ab executione suscepti Ordinis cesset, donec omissus ab eo Ordo restituatur, *juxta can. unis. dist. 52, & cap. unic. Ext. De Clerico per salt.*

prom. Extat & Concilii Tridentini hac de re sag. Oio: Cum promotis, inquit, per saltum, si non ministraverint, Episcopus ex legitima causa potest dispensare, text. est in cap. 24, in fine de reform. sess. 23. a

NOTATIO in Tit. 9.

a. Aliud si scienter ascenderit. Nam gravius in eum statuitur, uti videre est apud Bernardum Diaz. in Pract. crimin. Canon. cap. 20.

DE OFFICIIS CLERICORVM.

TITULUS X.

Continuatio.

HActenus de Ordinibus Clericorum disseruimus; sequitur, ut dispiciamus de eorumdem officiis, quæ partim exercent Clerici ratione Ordinum susceptorum, de quibus *hoc tit. agitur. partim ex ordinata, sive mandata jurisdictione, aliæve munere Ecclesiastico, de his §. fin. inf. eod. cum titulis seq.*

§. 1. Officia minorum Ordinum.

Ratione suorum Ordinum, Ostiarius curam gerit Ecclesiæ aperiendæ & claudendæ: Lector lectiones & prophetias populo denunciandi: Exorcista exorcismos exercendi in energumenos & catechumenos: Acolytus præparandi & deferendi cereos, quando Evangelium legendum aut sacrificium offerendum est, *de quibus latius in can. 1. dist. 25, in can. 1. dist. 12, & passim dist. 23, vide & Pontificale Romanum. Primâ tonsurâ initiati nullum peculiare in Ecclesia officium est; tantummodò ad Ordines suscipiendos designatur, Catech. Rom. de Ord. Sacr. num. 13.*

§. 2. Officia majorum sive sacrorum Ordinum.

Reliquorum officia his verbis describuntur ab Isidoro: Ad Subdiaconum, *inquit,* pertinet, calicem & patenam ad altare Christi deferre, & Levitis tradere, eisque ministrare; viceolum quodque & aquam, mantile & manutergium tenere, Episcopoque & Presbytero, & Levitis prolavandis ante altare manibus aquam præbere. Ad Diaconum pertinet, assistere Sacerdotibus & ministrare in omnibus, quæ aguntur in Sacramentis Christi, in Baptismo scilicet, in

Chrismate, & patena & calice; oblationes quæque inferre & disponere in altario, componere etiam mensam Domini atque vestire, crucem ferre, prædicare Evangelium & Epistolam: nam sicut lectoribus vetus Testamentum, ita Diaconis novum prædicare præceptum est, &c. Ad Presbyterum pertinet, Sacramentum corporis & sanguinis Domini in altario Dei conficere, orationes dicere & benedicere donis Dei.

Ad Episcopum pertinet, Basilicarum consecratio, unctio altaris, & consecratio Chrismatum: ipse prædicta officia & ordines Ecclesiasticos distribuit: ipse sacras virgines benedicit, & dum præcessit unusquisque in singulis; ipse tamen est præordinator in cunctis, *sex. est in can. 1. §. ad Subdiaconum, usque ad §. Hi sunt ordines, dist. 11, adde & can. 1. dist. 23, & Pontificale Rom.*

Hoc tamen amplius in Presbytero est, quod & hic annuntiet verbum Dei, *can. 6. dist. 95, baptizet, can. 19. de consecr. dist. 4. absolvat poenitentes, Concil. Trid. sess. 14, c. 6, in doctrina de sanctiss. poenit. & extremam unctionem ægrotis conferat, idem Conc. Trid. sess. 14, c. 3, de Sacram. extrema Vnct. can. 6, dist. 95, Et in Episcopo, quod hic Sacramentum Confirmationis administret, *can. Quamvis dist. 68 Conc. Trid. sess. 7, can. 2, de Confirmat. Intellige ordinariè, juxta §. final. inf. de Confirmat. Sacram. quod publicam & solemnem poenitentiam injungat, d. can. Quamvis, can. 2, xxvi. qu. 5. juncto can. In capite dist. 50, Ecclesias pollutas repurget, reconciliet, & aqua 9, Ext. De consecrat. Eccles.**

§. 3. De

§. 3. De aliis officiis Clericorum.

Cætera verò officia, quæ non ratione Ordinum à Clericis, ut dictum est, sed jurisdictionis, sive alterius muneris Ecclesiastici causa exercentur, earumque variè & à diversis explicantur; alia

enim ab Episcopo, alia ab Archidiacono, alia ab Archipresbytero, alia ab aliis exercentur, de quibus ex ordine dispiciamus. Prius tamen de electione postulatione, & confirmatione acturi, quibus ad hujusmodi officia aditus aperitur.

DE ELECTIONE.

TITULUS XI.

S. I. De notatione nominis.

Electionis nomen vi quidem suâ denotat delectum rei alicujus vel personæ ex duabus vel pluribus, c. In alternatis, De R. l. lib. 6, c. seq. Ext. De elect. c. Cum speciali 61, Ext. De appell. l. Plurimumq; 10, d. De jure dot. l. Si quis stipulatus 112. De verb. oblig. Verum nos in præsentibus argumento Electionem ad personas dirigemus, quatenus quis ad certam Ecclesiæ functionem seligitur, ut passim toto tit. Ext. c. in 6, De elect. c. in Clem. eod. tit. quod quandoque fit à Collegio, quandoque à personis singularibus, ut hic & sequentes tituli declarabunt.

§. 2. De forma eligendi Episcopum.

Ac in primis à Collegio sive Capitulo eligitur Episcopus, non qualicumque modo, sed servatâ formâ ab Innocentio III. in Concilio generali Lateranensi editâ, quam hic integram subjiciam.

Quia propter diversas electionum formas, quas quidam invenire conantur, & multa impedimenta proveniunt, & magna pericula imminent Ecclesiis viduatis; Statuimus, ut cum electio fuerit celebranda, præsentibus omnibus, qui debent & volunt, & possunt commode interesse, assumantur tres de Collegio fide digni, qui secretè & sigillatim vota cunctorum diligenter exquirant, & in scriptis redacta mox publicent in communi; nullo prorsus appellationis obstaculo interjecto: ut is collatione habita eligatur, in quem omnes vel major & sanior pars Capituli consentit; vel saltem eligendi potestas aliquibus viris idoneis committatur, qui vice omnium Ecclesiæ viduatae provideant de Pastore. Aliter electio facta non valeat: nisi fortè communiter esset ab omnibus quasi per inspirationem absque vitio celebrata. Qui verò contra præscriptas formas eligere attentaverint, eligendi ea vice potestate

priventur. Text. est in c. Quia propter 41, Ext. De elect.

Triplex itaque eligendi modus hac Constitutione Innocentianâ præscribitur; unus per scrutinium, alter per compromissum, & tertius per quasi inspirationem divinam. Quibus & quartus rectè adjici poterit, qui mixtus est ex scrutinio & compromisso, ut inf. eodem §. interdum 13, quamvis hic sub prioribus quodammodò contineatur. Sed rem paululum illustremus.

§. 3. Explicatio forma superioris.

Quod ad illa verba attinet Innocentianæ Constitutionis præsentibus omnibus, qui debent, hanc significationem habent, quod ad electionem instituendam, non solum ipsum Collegium (de cujus Prælatu surrogando agitur, & ad quod jure Decretalium electio pertinet) c. 3, circa fin. Ext. De causa possess. c. prop. c. 1, c. Cum terra 13, Ext. h. tit. (Aliter enim jure antiquo, dist. 60, 61, 62, 63, passim per tot. Adde ne quidem in Italia hoc jus posterius observari; in Germania verò in usu est) simul conveniat, sed & illi adseiscantur, qui vel ex conventionione, cap. scriptum 40, Ext. h. tit. vel ex præscriptione jus eligendi sibi adquisiverunt, vel saltem in ejus quasi possessione sunt, c. 8, Ext. De causa possess.

§. 4. Laici eligere non possunt, & qui ex Clericis.

Exceptis tamen laicis, quibus eligendi potestas permitti non potest, ne quidem ex consuetudine, c. Messana 56, c. Sacrosancta 51, Ext. h. tit. item Clericis suspensis, c. Cum dilectus 8, Ext. De consuet. c. Cum sinte 16, Ext. h. tit. excommunicatis, c. fin. Ext. De cler. excom. juncto c. penult. Ext. de sent. excom. irregularibus, de quibus in c. Is qui 18, Ext. de sent. excom. lib. 6, etiamsi ejusdem collegii sint, jam distinctis juribus.

§. 5. Absentes quando ad electionem vocandi.

In absentium vocatione eo jure utimur, ut &

Iiii

hi,